

OPLANETI SE!

recikliraj



podaci o količini i vrsti otpada u 13 lokalnih zajednica u Srbiji

zeleni list
SRBIJE



telenor fondacija



www.oplanetise.com



[www]
oplanetise.com

**Zahvaljujemo se učesnicima merenja i
organizacijama članicama „Zelene liste Srbije“
koje su uspešno organizovale merenja i istraživanja:**

- Ekološkom pokretu „Bela Breza“ iz Kruševca
- Eko klubu „Zeleni putokazi“ iz Raške
- Biciklističko-pešačkom udruženju „Lisac“ iz Žagubice
- Ekološkoj organizaciji „Zeleni ključ“ iz Niša
- Odredu izviđača „Josif Pančić“ iz Niša
- Odredu izviđača „Šumatovac“ iz Aleksinca
- Ekološkom biciklističkom društvu „Green bike“ iz Valjeva
- „Porečje“ iz Vučja
- Odredu izviđača „Zavičaj 1093“ iz Vranja
- Eko pokretu „Moravski orašak“ iz Trstenika
- Centru za održivu budućnost „Zelena zona“ iz Knjaževca
- „GM Optimist“ iz Gornjeg Milanovca
- Učenicima i zaposlenima osnovne škole „Rifat Burdžević“ i neformalnoj grupi učenika „Gimnazije“ u Novom Pazaru koji su organizovali merenja otpada i anketiranje u Novom Pazaru.



REZULTATI

- više od 230 m³ otpada je sakupljeno
- preko 1500 građana je učestvovalo u aktivnostima čišćenja
- stvorena su nova partnerstva za čistije lokalne zajednice
- ekološke poruke prenete su i u 15 mesta kroz koje je prošao biciklistički karavan
- broj televizora, flaša, plastičnih kesa i drugog otpada u rekama je smanjen
- 17 biciklista prenosilo je ekološke poruke po suncu i kiši tokom karavana u dužini od 650 km
- Oplaneti se! majice i torbice nošene su širom Srbije
- entuzijazam i ideje za nove akcije u lokalnim zajednicama su proširene
- oko 3000 stanovnika je učestvovalo u pratećim aktivnostima kao što su sadnja drveća, ekološki performansi i muzičke večeri

Zelena Lista Srbije je mreža lokalnih nevladinih organizacija koje se bave životnom sredinom.

Zelenu Listu Srbije je pokrenuo **Balkanski Fond za lokalne inicijative (BCIF)** krajem 2007. godine.

Dve godine kasnije **Mladi istraživači Srbije** su preuzeли ulogu koordinatora mreže. Cilj Zelene liste Srbije je rešavanje ekoloških problema građana/ki kroz realizaciju konkretnih aktivnosti koje su usmerene na jačanje održivog razvoja u Srbiji.

Tokom 2009. godine, u okviru kampanje **OPLANETI SE!**

Uklonimo deponije, članovi Zelene Liste Srbije, uz podršku velikog broja građana i građanki, volontera lokalnih organizacija, predstavnika vlasti,

- institucija i medija organizovali su niz aktivnosti na uklanjanju divljih deponija i podizanju svesti građana o odlaganju otpada i problemima zagađenja životne sredine.

Sprovođenje kampanje obezbedio je Balkanski fond za lokalne inicijative (BCIF) u partnerstvu sa Institutom za odžive zajednice (ISC) uz finansijsku podršku USAID-a kroz program „Inicijativa javnog zagovaranja građanskog društva“.

Kampanju je takođe podržalo Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja.

Medijsku podršku obezbedio je RTV B92. Saradnici na projektu su bili: Festival EXIT i Društvo Srbije za odnose sa javnošću.

KAMPANJA **OPLANETI SE! RECIKLIRAJ**

Logičan nastavak aktivnosti članova Zelene liste Srbije, nakon uspešne kampanje *Oplaneti se!* Uklonimo deponije, je zagovaranje i promocija recikliranja u Srbiji.

Tokom 2010. godine 12 lokalnih organizacija radiće na podizanju svesti javnosti o značaju separatnog sakupljanja otpada, o načinima kako i šta može da se reciklira, o ekološkim i ekonomskim koristima separatnog sakupljanja otpada. *Oplaneti se! Recikliraj* kampanja ima za cilj, između ostalog, da proširi razumevanje poznate izreke „otpad nije đubre, otpad je sirovina“.

Kako je veoma bitan deo ovogodišnje kampanje *Oplaneti se! Recikliraj* zagovaranje za uspostavljenje sistema reciklaže u lokalnim zajednicama, smatrali smo da je neophodno na početku kampanje sakupiti podatke o tome koliko se otpada proizvodi u porodicama i koje su to vrste otpada.

„IZGLADNITE VAŠU KANTU ZA OTPAD“

je simboličan naziv za akciju merenja količine i sastava otpada koji nastaje u domaćinstvima širom Srbije. „Izgladnite vašu kantu“ znači stavite što manje otpada u kantu a što više otpada odvojite za ponovnu preradu.

U merenju otpada tokom marta 2010. godine učestvovalo je 195 porodica iz sledećih mesta: Valjevo, Gornji Milanovac, Trstenik, Kruševac, Raška, Knjaževac, Aleksinac, Niš, Vranje, Žagubica, Vučje i Novi Pazar.

Osim prikupljanja podataka o količini i sastavu otpada u domaćinstvima, akcija je imala i mnogo značajnije rezultate: učesnici merenja su naučili šta može da se reciklira, na koji način je potrebno organizovati prikupljenje otpada, kako se količina otpada može smanjiti. I još: o otpadu i reciklaži se pričalo intenzivno 7 dana, nastale su nove ideje, povećano je razumevanje ciklusa nastajanja ambalaže iz prirodnih izvora, njene prerade i odlaganja, stečena iskustva preneta su komšijama, prijateljima, rodbini!

Navike ljudi u odlaganju otpada nije lako promeniti ali je moguće, što je pokazano tokom aktivnosti merenja otpada.

Međutim, potrebna infrastruktura za recikliranje je veoma ozbiljna ekološko-socijalno-ekonomska tema.

Merenje je uspešno završeno!

Ali, to je samo početak brojnih aktivnosti koje će se dešavati na promociji reciklaže i zagovaranju uspostavljanja efikasnog sistema odlaganja, prikupljanje i tretmana sekundarnih sirovina.

**MALI KORACI OSTAVLJAJU VELIKI TRAG. ZAKORAČI I TI!
*Oplaneti se! Recikliraj.***



[www]
oplanetise.com

METODOLOGIJA ZA MERENJE OTPADA

Prvobitna ideja tokom planiranja merenja količine i procenjivanja sastava otpada u domaćinstvima bila je da se primeni jedna od najčešće korišćenih metodologija koja podrazumeva prikupljanje otpada, potom odnošenje u sabirne centre gde se procenjuje njegov sastav i količina. Međutim, kako je cilj kampanje aktivno uključivanje građana i podizanje svesti javnosti, smatrali smo da pristup treba promeniti. Nakon niza konsultacija i proučavanja sličnih aktivnosti u drugim zemljama odlučili smo da применimo potpuno drugačiji metod istraživanja.

Merenja otpada u domaćinstvima su vršena u trajanju od po sedam dana. Svako domaćinstvo je dobilo preciznu elektronsku vagu za merenje, kese za separatno sakupljanje otpada i tabele za upisivanje rezultata.

Merene se sledeće kategorije otpada: PET, papir, staklo, metal, organski otpad a sve ostalo je mereno i upisivano u kategoriju ostali otpad.

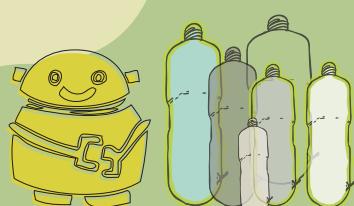
Merna jedinica je bila gram (g).

Sam postupak merenja vršen je na dva načina:

- otpad je tokom dana sakupljan u odvojene kese i na kraju dana je vršeno merenje i upisivanje u tabelu.
- drugi pristup sastojao se u tome da se izmeri otpad više puta tokom dana, odnosno svaki put pre bacanja u kantu (ma kolika količina bila) i upiše u tabelu.

Domaćinstva koja su učestvovala u projektu birana su tako da ispune zahteve: teritorijalnu pokrivenost, različit broj članova domaćinstava, različit uzrast članova domaćinstava, različiti stilovi života bazirani na visini primanja.

Merenja su vršena prve nedelje marta 2010. godine.



Rezultati merenja Aleksinac Odred izviđača „Šumatovac“

Zahvaljujemo se porodicama: Aleksić, Jovanović, Marković, Milovanović, Mitić, Novaković-Mikić, Petković, Ristić, Samardžić, Stevanović, Vojinović, Živadinović, Ivanović, Ilić i Pavlović.

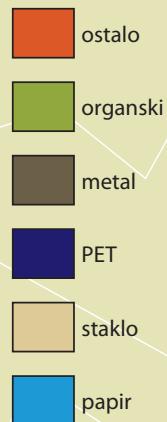
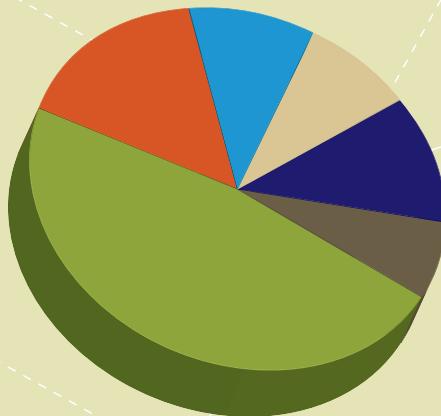
15 porodica za 7 dana

UKUPNO 168 kilograma i 428 grama otpada

KOLIČINA otpada po kategorijama

- papir 16 495 gr (10%)
- staklo 14 258 gr (8%)
- PET 18 619 gr (11%)
- metal 12 264 gr (7%)
- organski otpad 79 263 gr (48%)
- ostalo 27 529 gr (16%)

SASTAV otpada



Najveća količina otpada stvara se tokom vikenda.

U Aleksincu, očigledno, postoji veliki potencijal za preradu organskog otpada i pravljenje komposta!

Komentar učesnika merenja:

- Potrebno je, neophodno zapravo, da se sva domaćinstva dodatno edukuju i da posebno odvajanje otpada postane praksa i zakonska obaveza svih građana.
- 78% ispitanih građana Aleksinca su čuli za kampanje *Oplaneti se!* i *Očistimo Srbiju*.
- Kampanje su uticale na 62% ispitanih građana da počnu da recikliraju.
- U Aleksincu se najviše reciklira: plastika, staklo, a potom metal i papir.
- 70% ispitanih građana bi podržalo ulaganje opštine u program recikliranja!

Rezultati merenja Gornji Milanovac

„GM Optimist“

Zahvaljujemo se porodicama: Bojić, Nikolić, Perišić, Dražević, Stankić, Lazović, Jovanović, Milovanović, Ilić, Čanković, Pavlović, Rajčević, Vratonjić, Đurković i Starčević.

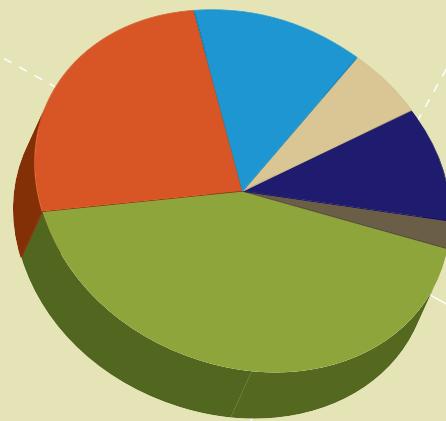
15 porodica za 7 dan

UKUPNO 153 kilograma i 350 grama otpada

KOLIČINA otpada po kategorijama

- papir 20 390 gr (13%)
- staklo 8 899 gr (6%)
- PET 15 195 gr (10%)
- metal 3 961 gr (3%)
- organksi otpad 65 930 gr (43%)
- ostalo 38 975 gr (25%)

SASTAV otpada



- ostalo
- organksi
- metal
- PET
- staklo
- papir

U Gornjem Milanovcu građani za sada najviše odvajaju PET ambalažu za recikliranje.

Organizacija „GM Optimist“ počela je tokom 2009. godine program prikupljanja elektronskog otpada. Projekat pokazuje dobre rezultate.

Komentari učesnika merenja:

- Drago mi je što sam detaljnije saznala kako se selektuje i reciklira otpad. Trudiću se da to prenesem i na ukućane, komšije i rodbinu. Ovo je bilo zanimljivo i korisno iskustvo i volela bih da učestvujem i u narednim akcijama i aktivnostima GM Optimist-a.
- Akcija je dobra, edukacija je potrebna kao i stvaranje uslova za razvrstavanje i odlaganje otpada. Ovaj posao ne sme da bude kampanjski i kratkog daha.
- Ova akcija mi se svidela. Bila je mnogo zanimljiva kako meni, tako i članovima moje porodice. Naslavite sa ovakvim i sličnim akcijama, svideće se mnogim građanima.

Rezultati merenja Knjaževac

Centar za održivu budućnost „Zelena zona“

Zahvaljujemo se porodicama: Lupšan, Savić, Vučković, Miletić, Dojčinović, Ilić, Miletić, Stanojević, Vučković, Mihajlović, Ivanović, Dojčinović, Živković, Beatović i Nikodijević.

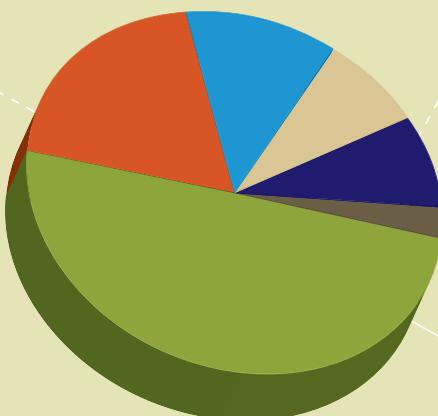
15 porodica za 7 dana

UKUPNO 106 kilograma i 297 grama otpada

KOLIČINA otpada po kategorijama

- papir 12 513 gr (12%)
- staklo 8 306 gr (8%)
- PET 8 595 gr (8%)
- metal 2 783 gr (3%)
- organски otpad 52 891 gr (49%)
- ostalo 21 209 gr (20%)

SASTAV otpada



- ostalo
- organiski
- metal
- PET
- staklo
- papir

Komentari učesnika:

- Dok sam čitala tekst o otpadu i reciklaži, razmišljala sam koliko smo nemarni i krivi za zagađenje našeg okruženja. Nije reč samo o materijalnoj šteti već još bitnije, uništavamo prirodu, pa tako i svoje zdravlje. Mislim da recikliranje uopšte nije teško, to je samo jedna navika i stvar kulture koju treba da praktikujemo i da tako vaspitavamo svoju decu. Ako bi smo uložili samo malo truda i dali primer deci, postalo bi nam sasvim normalno da odvajamo otpad i tako pomognemo našoj planeti, svom zdravlju i kvalitetu života.
- Recikliranje otpada nije teško, samo dok se stekne navika odvajanja otpada.
- Drago mi je što smo učestvovali u ovom projektu, mislim da je jako koristan u smislu što kod ljudi stvara predstavu o tome da odvajanje otpada nije teško, samo je potrebno malo vremena da se naviknu. Takođe, mogli smo da vidimo koliko i koju vrstu otpada bacamo i koliko toga može da se reciklira i na taj način uštedi sirovina i što je još bitnije, brižnije vodi računa o životnoj sredini.
- Nadam se da će uz inicijativu organizacija koje se bave zaštitom životne sredine i samih građana država preuzeti neke konkretne mere koje bi pokrenule rešavanje ovog problema.
- Podržavamo akciju, naučili smo nešto korisno pod stare dane. Ranije se teško dolazilo do ambalaže, a u prodavnici se nosila torba, tako da je i priroda bila čistija. Sada plastičnih kesa i flaša imate na svakom koraku, dobro bi bilo da postoji mogućnost za reciklažu.

Rezultati merenja Kruševac Ekološki pokret „Bela Breza“

Zahvaljujemo se porodicama: Rakić, Petronijević, Gajić, Domjan, Kostić, Marković, Milić, Pokimica, Raičević, Danev, Šaronjić, Vasiljković, Andelković, Budimović i Jovanović.

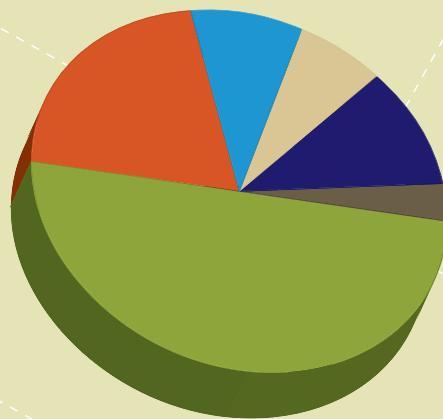
15 porodica za 7 dana

UKUPNO 245 kilograma i 446 grama otpada

KOLIČINA otpada po kategorijama

papir	21 574 gr	(9%)
staklo	16 357 gr	(7%)
PET	25 345 gr	(10%)
metal	8 262 gr	(3%)
organiski otpad	122 071 gr	(50%)
ostalo	51 837 gr	(21%)

SASTAV otpada



- ostalo
- organiski
- metal
- PET
- staklo
- papir

Komentari učesnika:

- Ova akcija je lepa, jer će se i mnogi nesavesni građani preispitati da li treba menjati dosadašnje navike ili ne. Dobro bi bilo da postoje kontejneri za metal i opasne materijale. Radio, TV i štampa bi trebalo sve češće da podsete šta bi i kako trebalo da radimo kad je u pitanju otpad i zaštita životne sredine.
- Prirodni otpad treba koristiti za kompostiranje. Pepeo od sagorelog drveta sakupljati posebno radi korišćenja u poljoprivredi za poboljšanje kvaliteta zemljišta jer sadrži važne sastojke. Sav otpad treba pokušati reciklirati, a otpatke od drveta koristiti za grejanje u domaćinstvu.
- Više kontejnera za selektivno odlaganje otpada, više edukacije o tome šta se sve može reciklirati, i kako se ponašati kada su u pitanju masti i ulja. Trebalo bi uvesti otkup PET ambalaže.

Čak 86% ispitanih građana Kruševca bi podržalo ulaganje opštine u program reciklaže!

Rezultati merenja Niš

Ekološka organizacija „Zeleni ključ“

Zahvaljujemo se porodicama: Stojanović, Nikolić, Perić, Milojević, Miletić, Bozalo, Borisavljević, Jovanović, Grujović, Antić, Todić, Đorđević, Stanković, Vukotić i Jovanović.

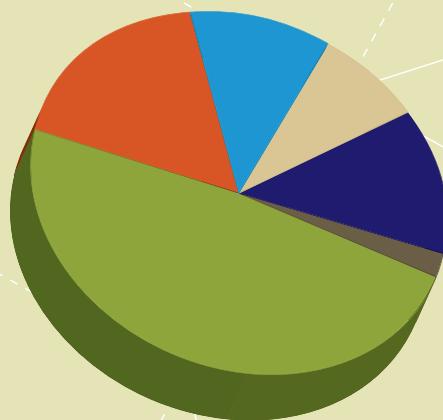
15 porodica za 7 dana

UKUPNO 100 kilograma i 358 grama otpada

KOLIČINA otpada po kategorijama

- papir 11 244 gr (11%)
- staklo 7 862 gr (8%)
- PET 12 698 gr (13%)
- metal 2 190 gr (2%)
- organiski otpad 48 269 gr (48%)
- ostalo 18 095 gr (18%)

SASTAV otpada



- ostalo
- organiski
- metal
- PET
- staklo
- papir

Prosečno po domaćinstvu za sedam dana: 6 kilograma i 690 grama otpada!

Utisci i preporuke učesnika merenja i ispitinika za anketu se najčešće odnose na to da treba više kontejnera za odlaganje sirovina u gradu, da treba više informisati i edukovati stanovništvo i više pričati o pravilnom postupanju sa otpadom.

46% ispitanih građana je odgovorilo da reciklira, ili bi recikliralo, zbog zaštite životne sredine.

Rezultati merenja Niš Odred izviđača „Josip Pančić“

Zahvaljujemo se porodicama: Ivanjac, Kobliska, Kostić Petra, Kostić Dragana, Marušić, Milovanović, Nikolić, Pavković, Pavković, Pejović, Pekić, Ranđelović, Tošić, Vojković i Živanović.

80% učesnika merenja odlaže opasni kućni otpad zajedno sa ostalim otpadom.

82% ispitanih građana bi podržalo ulaganje opštine u program reciklaže.

U Nišu postoji svest i razumevanje povezanosti reciklaže sekundarnih sirovina i zaštite životne sredine.

Trenutno se za recikliranje najviše odvaja PET ambalaža.

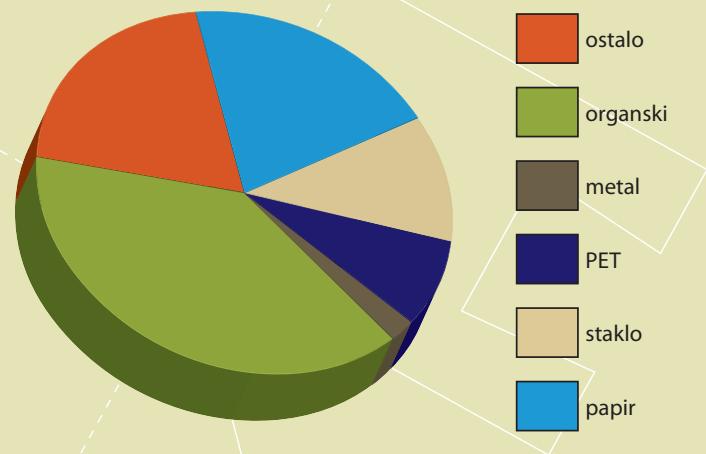
15 porodica za 7 dana

UKUPNO 153 kilograma i 460 grama otpada

KOLIČINA otpada po kategorijama

papir	30 113 gr	(20%)
staklo	16 939 gr	(11%)
PET	12 958 gr	(8%)
metal	3 284 gr	(2%)
organski otpad	58 952 gr	(39%)
ostalo	31 214 gr	(20%)

SASTAV otpada



Komentar odreda izviđača „Josip Pančić“ koji su organizovali aktivnost:

Opšti utisak je da su članovi porodica koje smo uzeli za uzorak istraživanja, uvideli da se vrlo lako može razvrstavati otpad i većina njih je shvatila da to treba konstantno raditi, a ne samo u toku trajanja merenja. Takođe je i većina njih podržala ovaku vrstu aktivnosti i poručila da smo na dobrom putu i da ne odustajemo od svojih ciljeva.

Rezultati merenja Raška Eko klub „Zeleni putokazi“

Zahvaljujemo se porodicama: Samčević, Bimbašić, Bulatović, Kominac, Petrović, Simović, Košanin, Maričić, Lešnjak, Pokimica, Mutavdžić, Saramandić, Simović, Mihajlović i Komljenović.

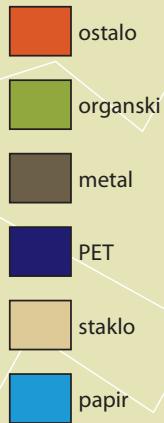
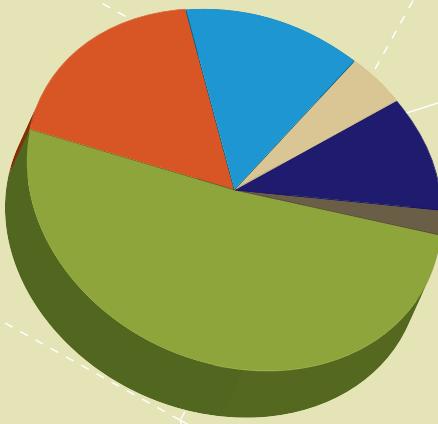
15 porodica za 7 dana

UKUPNO 160 kilograma i 918 grama otpada

KOLIČINA otpada po kategorijama

- papir 21 997 gr (14%)
- staklo 7 105 gr (4%)
- PET 16 386 gr (10%)
- metal 3 404 gr (2%)
- organski otpad 82 659 gr (52%)
- ostalo 29 367 gr (18%)

SASTAV otpada



I u Raškoj, zbog stila života i navika porodica koje su učestvovale u merenju, organski otpad je najzastupljeniji sa skoro 52% od ukupne količine otpada.

Nekoliko anketiranih građana Raške izjavilo je da ne recikliraju jer: nemaju vremena, nije obavezno ili nemaju mogućnosti.

80% ispitanih građana bi podržalo ulaganje opštine u program reciklaže!

Kampanje *Oplaneti se!* i *Očistimo Srbiju* pozitivno su uticale na stanovnike Raške.

Rezultati merenja Novi Pazar

Učenici i zaposleni osnovne škole „Rifat Burdžević“ i neformalna grupa učenika „Gimnazije“ u Novom Pazaru su organizovali merenja otpada i anketiranje u Novom Pazaru.

Zahvaljujemo se porodicama: Eminović, Ramović, Cakara, Alihodžić, Radenković, Tahirović, Ganić, Gusinac, Mulić, Muharemović, Kadrić, Žuković, Kadrić, Jeremić i Žukorlić.

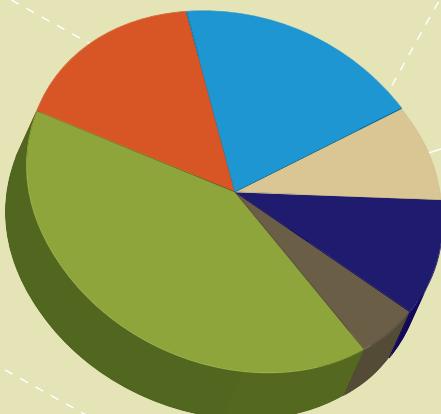
15 porodica za 7 dana

UKUPNO 135 kilograma i 150 grama otpada

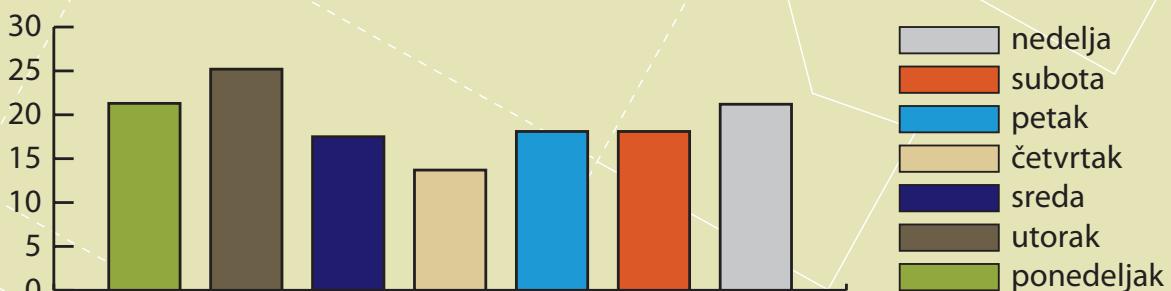
KOLIČINA otpada po kategorijama

papir 25 197 gr (19%)
staklo 11 623 gr (9%)
PET 14 331 gr (11%)
metal 7 162 gr (5%)
organiski otpad 55 017 gr (40%)
ostalo 21 805 gr (16%)

SASTAV otpada



Količina otpada po danima (u kilogramima)



Rezultati merenja Trstenik Eko pokret „Moravski orašak“

Zahvaljujemo se porodicama: Jovanović, Trifunović, Ristić, Batočanin, Stankić, Matijević, Radivojević, Topović, Vukčević, Radoičić, Miodragović, Jovanović i Obradović.

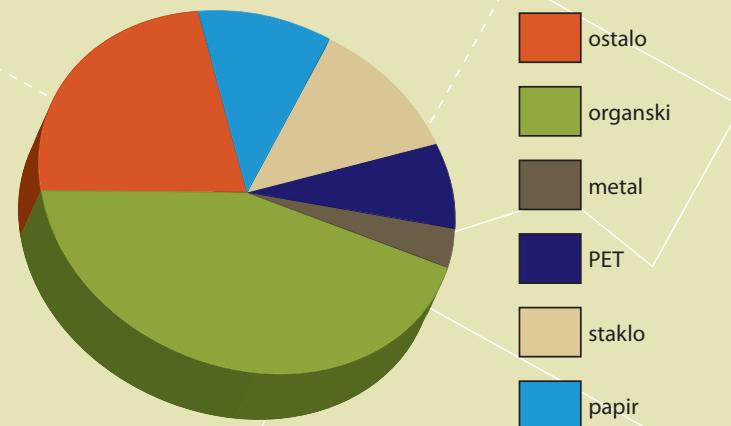
15 porodica za 7 dana

UKUPNO 200 kilograma i 553 grama otpada

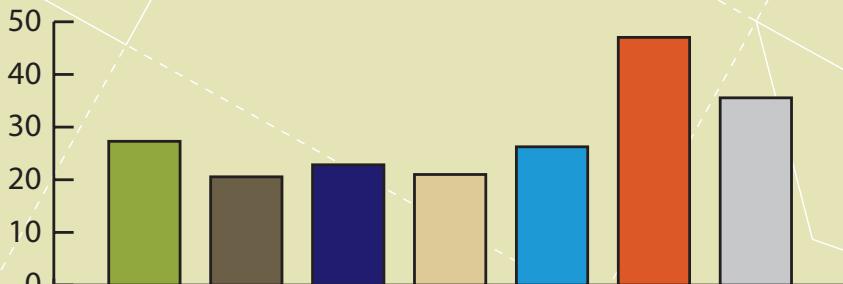
KOLIČINA otpada po kategorijama

papir 20 598 gr (10%)
staklo 23 509 gr (12%)
PET 15 047 gr (8%)
metal 7 186 gr (4%)
organски otpad 86 922 gr (42%)
ostalo 47 261 gr (24%)

SASTAV otpada



Količina otpada po danima (u kilogramima)



Građani Trstenika POVREMENO odlažu otpad u reciklažne kontejnere.

Uglavnom se odvaja papir i plastika za reciklažu i građani to rade zbog zaštite životne sredine.

Građani Trstenika bi podržali ulaganje opštine u program reciklaže.

Rezultati merenja Valjevo Ekološko biciklističko društvo „Green Bike“

Zahvaljujemo se porodicama: Andrić, Marjanović, Mitić, Preradović, Živković, Popović, Krstić, Mijatović, Tadić, Božić, Jezdić, Sekulović, Bogdanović, Dinčić i Ranković.

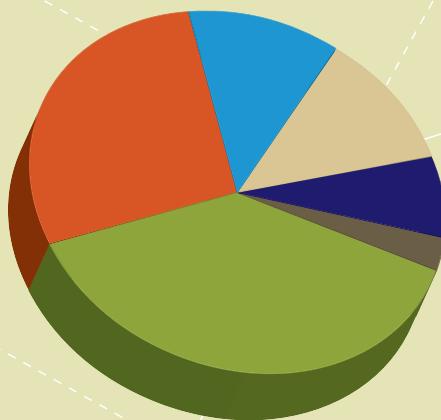
15 porodica za 7 dana

UKUPNO 143 kilograma i 780 grama otpada

KOLIČINA otpada po kategorijama

papir	16 890 gr	(12%)
staklo	16 640 gr	(12%)
PET	10 254 gr	(7%)
metal	4 330 gr	(3%)
organiski otpad	54 970 gr	(38%)
ostalo	40 696 gr	(28%)

SASTAV otpada



- ostalo
- organiski
- metal
- PET
- staklo
- papir

Stare baterije, medicinski otpad iz domaćinstva, stare kućne aparate i ostali otpad stanovnici Valjeva u najvećem broju slučajeva odlažu u kontejnere sa ostalim otpadom.

Kampanje *Oplaneti se!* i *Očistimo Srbiju* promenile su stavove i navike 50% anketiranih stanovnika Valjeva.

Najveći broj učesnika merenja i anketiranih građana izjavio je da ne reciklira jer ne postoje kontejneri za odvajanja otpada.

100% ispitanih građana je reklo da bi podržali ulaganje opštine u program reciklaže!

Rezultati merenja Vranje

Odred izviđača „Zavičaj 1093“

Zahvaljujemo se porodicama: Đorđević, Ristić, Kocevski, Arsić, Nešić, Stamenković, Kostić, Mladenović, Stošić, Ilić, Mitev, Bogdanović, Janjić, Krstić i Stevanović.

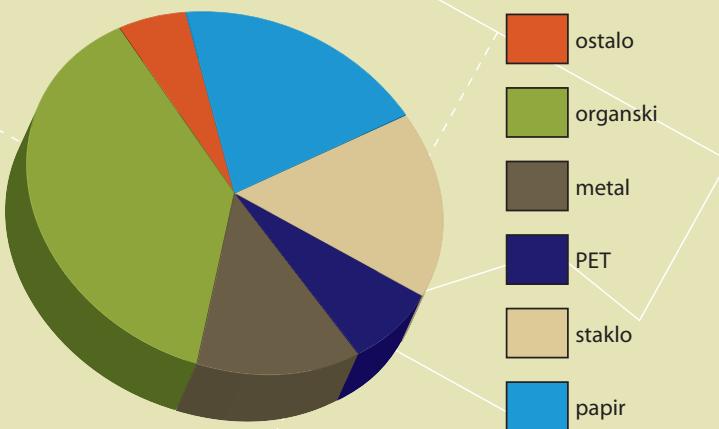
15 porodica za 7 dana

UKUPNO 125 kilograma i 933 grama otpada

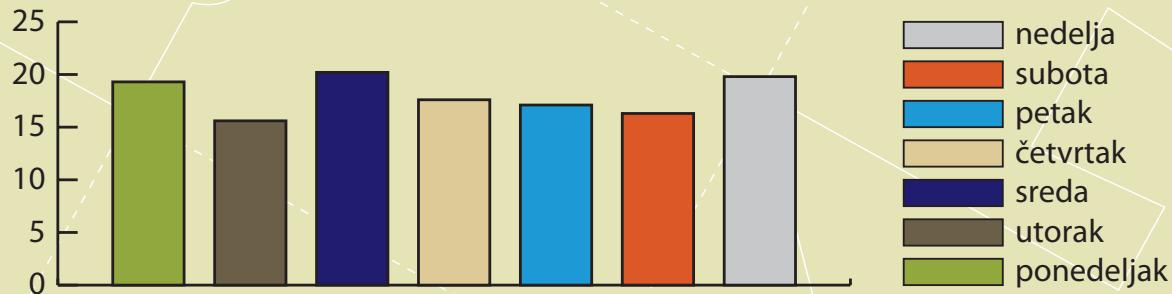
KOLIČINA otpada po kategorijama

papir 24 308 gr (19%)
staklo 20 907 gr (17%)
PET 10 005 gr (8%)
metal 16 533 gr (13%)
organiski otpad 47 480 gr (38%)
ostalo 6 885 gr (5%)

SASTAV otpada



Količina otpada po danima (u kilogramima)



U Vranju ne postoje kontejneri za selektivno odlaganje otpada.

Najveći broj učesnika merenja otpada je upoznat sa kampanjama *Oplaneti se!* i *Očistimo Srbiju*.

100% ispitanih građana je reklo da bi podržalo ulaganja opštine u program reciklaže.

Usled nedosatatka odgovarajuće infrastrukture i u Vranju se stare baterije, medicinski otpad iz domaćinstava i ostali opasni otpad bacaju u kontejnere sa ostalim otpadom.

Rezultati merenja Vučje – Porečje

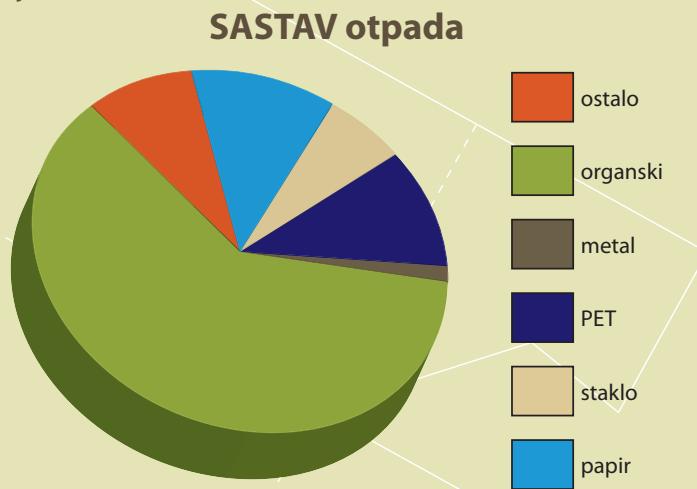
Zahvaljujemo se porodicama: Mihajlović, Živković, Nikolić, Rašić, Cvetković, Đorđević, Živković, Mitić, Niskoić, Stošić, Petrović, Jović, Ristić, Cvetković i Blagojević.

15 porodica za 7 dana

UKUPNO 137 kilograma i 334 grama otpada

KOLIČINA otpada po kategorijama

- papir 15 533 gr (11%)
- staklo 8 373 gr (6%)
- PET 13 999 gr (10%)
- metal 1 944 gr (1%)
- organski otpad 85 407 gr (63%)
- ostalo 12 078 gr (9%)



Prosek starosti učesnika u aktivnosti meranja otpada u Vučju je 38 godina.

U Vučju ne postoje kontejneri za selektivno odlaganje otpada. Gotovo svi učesnici u istraživanju i merenju otpada odlažu stare baterije sa ostalim otpadom.

88% anketiranih bi podržalo ulaganje opštine u program reciklaže!

Komentari učesnika:

- Zadovoljna sam što ste baš mene odabrali za ovaj uzorak. Lično sam bila skeptik da je to možda neki obiman posao. Ovo sam radila sa zadovoljstvom. Volela bi da se što pre postave kontejneri gde možemo odvajati otpad.
- Uvesti što je pre moguće kontejnere za selektivno prikupljanje otpada. Veliki problem je PET ambalaža koja se nalazi na svakom koraku.
- Edukacija stanovništva i slične akcija kako su korisne, pogotovo za nerazvijene i male sredine kakva je naša.
- Svako domaćinstvo bi trebalo da učestvuje u selekciji otpada. Ali treba postaviti i prikladne kontejnere.
- Iako sam ja i cela moja porodica jako zainteresovani da konačno počnemo sa odvajanjem otpada to ide veoma sporo.
- Pošto je počeo sa radom reciklažni centar u Leskovcu, iskreno se nadam da će doći i taj dan.

Rezultati merenja Žagubica

Biciklističko-pešačko udruženje „Lisac“

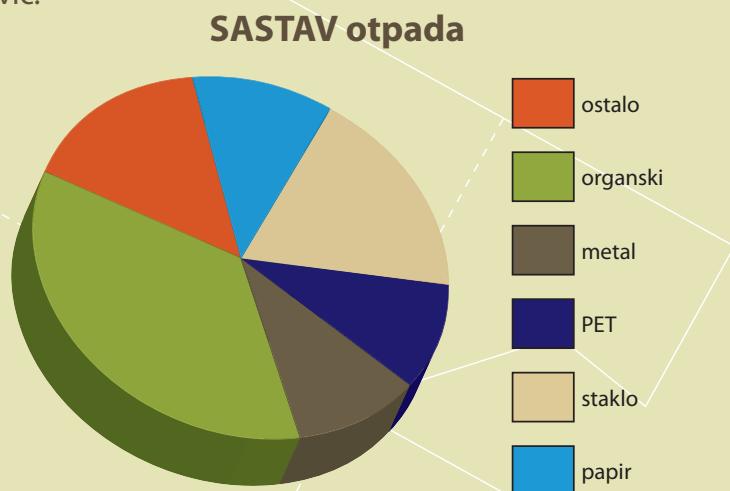
Zahvaljujemo se porodicama: Grujić, Motić, Petrović, Tomić, Ilić, Grujić, Simonović, Stojković, Milutinović, Todorović, Motić, Milutinović, Tomić, Timić i Vasiljević.

15 porodica za 7 dana

UKUPNO 184 kilograma i 389 grama otpada

KOLIČINA otpada po kategorijama

papir	20 128 gr (11%)
staklo	32 761 gr (18%)
PET	18 716 gr (10%)
metal	19 215 gr (10%)
organiski otpad	64 539 gr (35%)
ostalo	29 030 gr (16%)



Većina porodica, koje su učestvovalo u istraživanju, smatra da imaju dovoljno prostora i mogućnosti da prikupljavaju različite kategorije otpada. Odnosno, postoji prostor u domaćinstvima za više kanti za sekundarne sirovine.

Veliki broj građana bi podržao ulaganje opštine u program reciklaže!

I u Žagubici, kao i u drugim mestima Srbije, lekovi i medicinski otpad iz domaćinstava se odlaže zajedno sa ostalim otpadom.

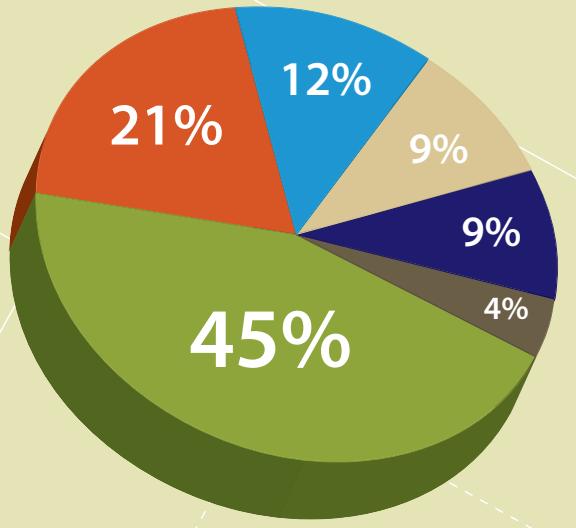
Većina učesnika je tokom merenja naučila šta i kako može da se reciklira i rado će preneti svoja iskustva prijateljima, komšijama, rodbini.

Komentari učesnika:

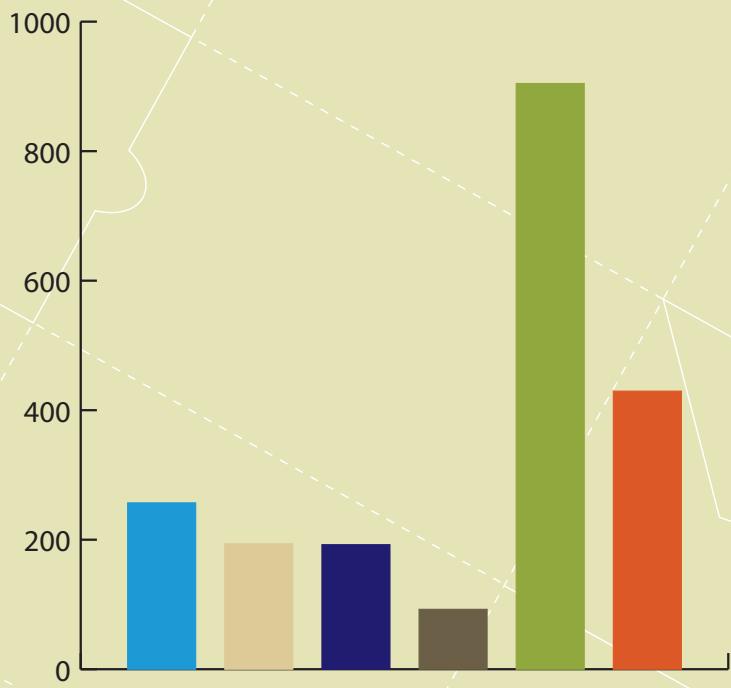
- Svidela nam se vaša akcija, zato što je krajnje vreme da se svest ljudi promeni, da steknemo naviku sortiranja otpada i da tako smanjimo divlje deponije!
- Nije teško reciklirati potrebno je samo stvoriti uslove.
- Izuzetno mi se dopala vaša akcija merenja (recikliranje) otpada! U poslednje vreme pratimo emisije koje govore o ekološkom spašavanju planete, kao i naše bliže okoline, tako da podržavamo ovu vašu akciju i rado smo učestvovali u njoj.
- Dopala nam se vaša akcija i rado ćemo učestvovati ponovo!!! Nije teško promeniti navike, samo treba da se stvore uslovi za promenu....

Zbirni rezultati

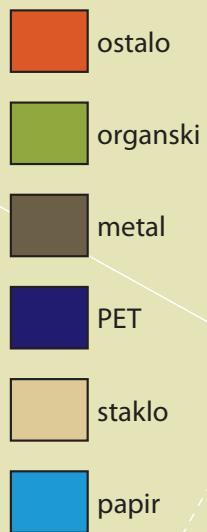
- broj učesnika merenja: 195 porodica (približno 750 pojedinaca)
- broj anketiranih građana: 650
- ukupna količina otpada za sva mesta: 2015.40 kilograma
- procenat građana koji recikliraju: do 5%
- procenat građana koji ne recikliraju: više od 95%
- najzastupljeniji otpad: ORGANSKI (44.90%)
- najmanje zastupljen otpad: METAL (4.60%)
- vremenski intervali nabavke namirnica i količine produkovanog otpada su u srazmeri
- prodavnice mešovite robe i pijace su glavna mesta snabdevanja građana koji su učestvovali u aktivnosti
- prosečna informisanost građana o kampanjama *Oplaneti se!* i *Očistimo Srbiju* je 50%
- odlaganje opasnog otpada je veliki problem u svim lokalnim zajednicama u Srbiji
- veliki broj građana daje stare kućne aparate organizovanim sakupljačima i kupcima gvožđa
- učestvovanje u aktivnosti „Izgladnite vašu kantu za otpad“ značajno je unapredilo razumevanje građana o tome koji otpad može da se reciklira



Sastav otpada u zbirnom uzorku



Količina otpada u kilogramima po vrstama (zbirni uzorak)



PREPORUKE ili šta je to šta građani žele

Na pitanje „Da li biste se podržali ulaganja vaše opštine u program recikliranja?“ više od 70% ispitanih građana je odgovorilo DA.

Iako je uzorak u ovom istraživanju mali, mislimo da su stavovi i procenti relevantni.

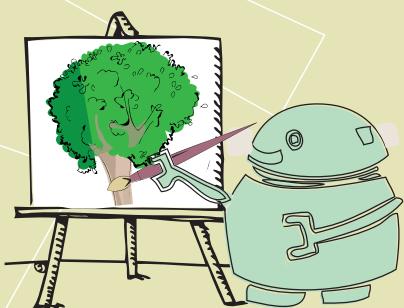
Istraživanje količine i sastava otpada u 13 lokalnih zajednica u Srbiji urađeno je da bi se konačno došlo do podataka o tome kakav otpad produkujemo i koja je to količina otpada.

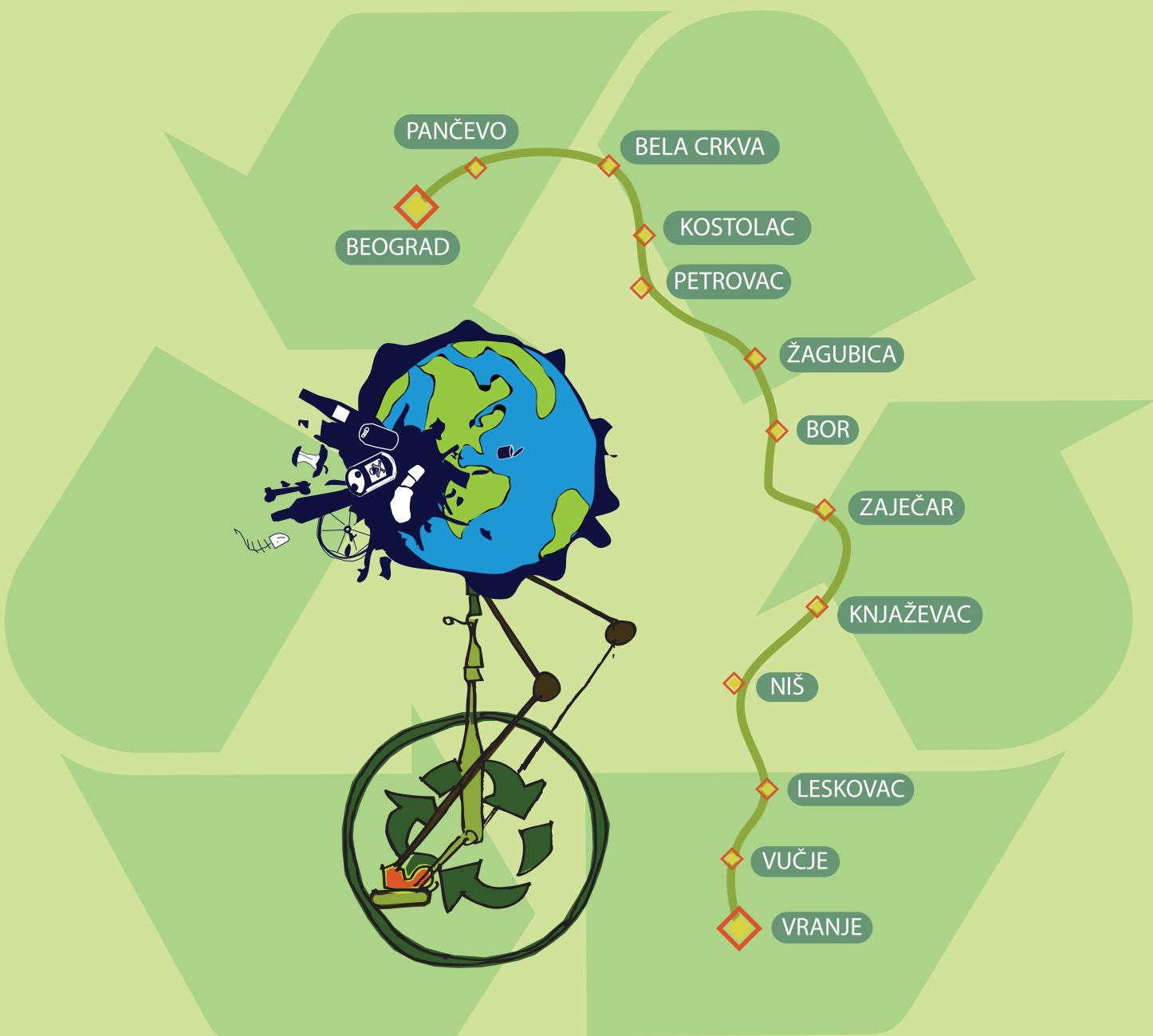
Na osnovu objedinjenih podataka želimo da prenesemo poruku donosiocima odluka (na lokalnom i na nacionalnom nivou) da:

- postoji želja i razumevanje među građanima Srbije da se pokrenu programi reciklaže;
- kako bismo mi, nevladine organizacije koje se bave zaštitom životne sredine, mogli da edukujemo javnost o reciklaži potrebna je infrastruktura;
- podaci iz našeg istraživanja količine i sastava otpada mogu da posluže kao osnova za planiranje. Na primer, ukoliko istraživanje pokazuje da se u nekom naselju najviše produkuje organski otpad, molimo Vas, ulažite u projekte kompostiranja.
- postoji interes malih i srednjih preduzeća, kao i pojedinaca, da se razvija organizovano prikupljanje sekundarnih sirovina;
- nevladine organizacije, u ime brojnih građana, žele da sarađuju sa lokalnim i nacionalnim vlastima na rešavanju problema otpada u Srbiji kao i na promociji, podsticanju i pokretanju reciklaže;
- vreme je za velike promene u sistemu upravljanja otpadom u Srbiji.

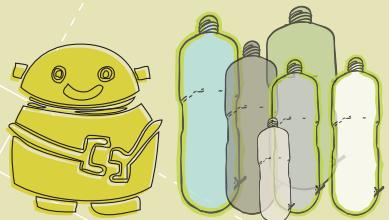
Pojedinačni rezultati iz domaćinstava, objedinjeni po lokalnim zajednicama, dostupni su svima.

Ukoliko želite da saznate detalje oko istraživanja u nekoj od lokalnih organizacija, kontaktirajte članice „Zelene liste Srbije“ (www.oplanetise.com/sr/zelenalistasrbije.html).



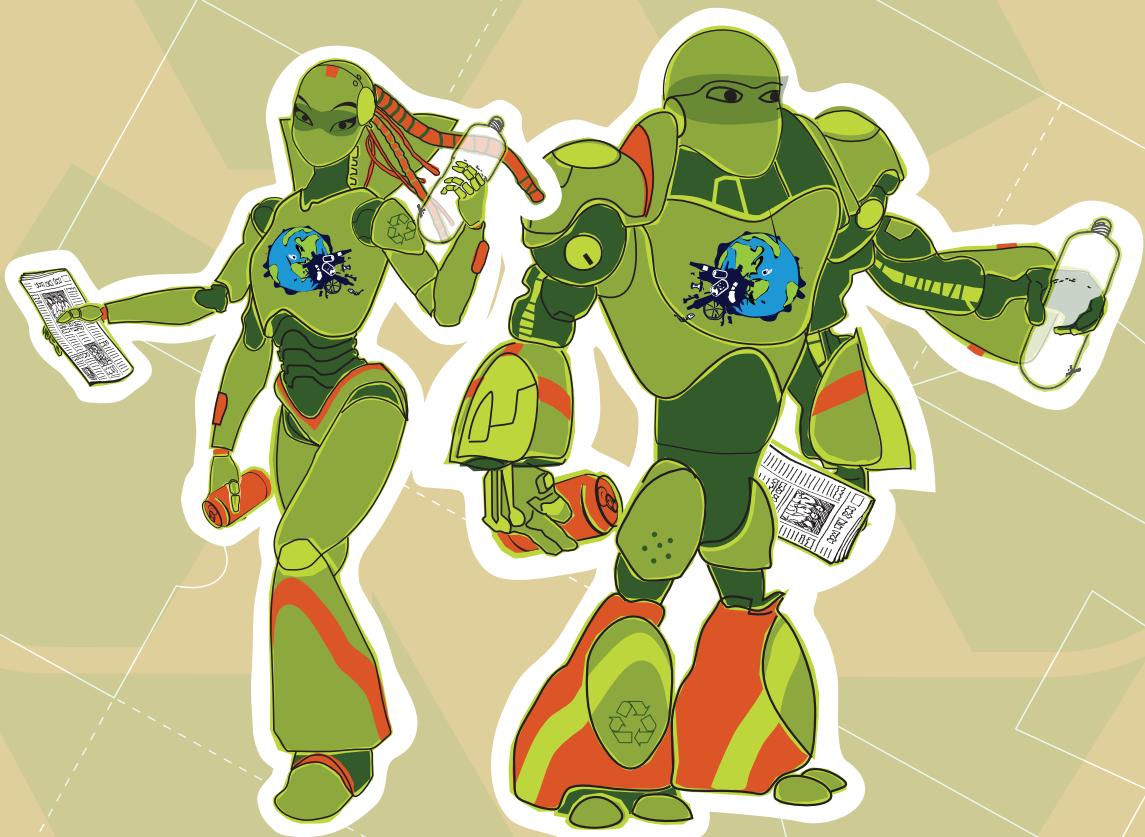


Ruta ekološkog biciklističkog karavana u okviru kampanje Oplaneti se! Recikliraj



Za izdavača: Tanja Petrović
Urednica: Milka Gvozdenović
Priprema za štampu i štampa: Studio Avangarda, Novi Beograd
Tiraž: 400 primeraka

Ova brošura je štampana na 100% recikliranom papiru.



Aktivnost „Izglađnite vašu kantu za otpad“ realizovana je u okviru kampanje Zelene liste Srbije „Oplaneti se! Recikliraj“. Mladi istraživači Srbije su osmislili i koordinirali akciju merenja otpada i obradili rezultate iz 13 lokalnih zajednica. Sproveđenje kampanje „Oplaneti se! Recikliraj“ obezbedio je Balkanski fond za lokalne inicijative (BCIF) u partnerstvu sa Institutom za odžive zajednice (ISC) uz finansijsku podršku USAID-a kroz program „Inicijativa javnog zagovaranja građanskog društva“.